

РЕШЕНИЕ

№ 13

гр. В.П., 27.01.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ВЕЛИКИ ПРЕСЛАВ, III СЪСТАВ, ГО, в публично заседание на четиринадесети декември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Соня Анг. С.а

при участието на секретаря ГЕРГАНА ПЛ. САВОВА
като разгледа докладваното от Соня Анг. С.а Гражданско дело №
20223610100496 по описа за 2022 година

С Решение № 260012, постановено по гр.д. № 276/2019 год. по описа на Районен съд – В.П. е уважена частично предявената от „Л.К.С.Л.” ЕАД срещу Н. М. Н. и Е. П. С. искова претенция с пр. осн. чл. 422, ал. 1, вр. чл. 124, ал. 1 от ГПК, вр. чл. 538, ал. 1 от ТЗ, като е признато за установено в отношенията между страните, че ответниците дължат солидарно на ищеца сумата от 5682,21 евро, а за горницата до пълния претендиран размер от 11 741, 51 евро претенцията е отхвърлена.

С Решение № 193/ 29.07.2022 год. по в. Гр.д. № 229/2022 год. по описа на Окръжен съд – Ш. е обявена нищожността на Решение № 260012, постановено по гр.д. № 276/2019 год. по описа на Районен съд – В.П., поради липса на задължителен реквизит на съдебното решение по смисъла на чл. 236, ал. 1, т. 1 от ГПК – не е посочена дата на постановяването му и делото е върнато за ново разглеждане от друг състав на районния съд.

Настоящото производство е образувано във връзка с указанията на въззивната инстанция.

Производството е образувано по предявени от „Л.К.С.Л.” ЕАД гр. С. срещу Н. М. Н. и Е. П. С., субективно съединени искове с правно основание чл. 422, ал. 1 вр. чл. 124, ал. 1 от ГПК, вр. чл. 538, ал. 1 от ТЗ за приемане на установено в отношенията между страните, че по отношение на Н. М. Н. и Е. П. С. съществува вземането на парична сума в размер на 11741,51 евро, по запис на заповед с издател Н. М. Н., обезпечен с поръчителството на Е. П. С., с поемател „Л.К.С.Л.” ЕАД гр. С., издаден на 18.06.2013 г., с падеж – на предявяване, предявен за плащане на 02.02.2018 г., съдържащ задължение за заплащане на парична сума в размер на 13567,37 евро, с клауза „без протест”, въз основа на който са издадени заповед за незабавно изпълнение № 551/30.04.2018 г. и изпълнителен лист от 30.04.2018 г. по ч.гр.д. № 1174/2018 г. по описа на ШРС, и образувано изп.д. № 20188760400975 по описа на ЧСИ Даниела Златева с рег. № 876 с район на действие – ШОС, както и законната лихва от датата на подаване на заявлението по чл.417 от ГПК - 26.04.2018 г. до окончателно изплащане на задължението. Твърди се в исковата молба, че записът на заповед е издаден за гарантиране изпълнението на следните задължения по договор за лизинг от 18.06.2013 г., сключен между

ищцовото дружество и Н. М. Н.: 2390,69 евро, представляваща задължение за неплатени лизингови вноски; 5077,46 евро, представляваща неустойка за забава на плащанията; 2717,55 евро, представляваща неустойка при разваляне на договора; 3042,90 лева, представляваща задължения за плащане на застраховки и данъци. На 26.04.2018 г. „Лизингова Къща С. Лизинг“ ЕАД, на основание чл. 418 от ГПК, поискала от съда да бъде издадена заповед за незабавно изпълнение на основание представен документ по чл. 417 - запис на заповед от 18.06.2013 г. за паричното вземане за сумата от 11 741.51 евро, представляваща неплатена част от сумата по издаден запис на заповед. На 30.04.2018 г. Районен съд - гр. Ш., по ч.гр.д. № 1174/2018 г. издал заповед за незабавно изпълнение и изпълнителен лист срещу длъжника за горната сума, както и за сумата от 759,29 лева - разноски по делото. На основание издадения изпълнителен лист и заповед за незабавно изпълнение е образувано изпълнително дело N 975/2018 г. при ЧСИ Даниела Златева. Твърди се, че претендираното вземане произтича от издадения запис на заповед на 18.06.2013 г., който е издаден валидно, без протест, без разноски, платим при предявяване — в срок до 65 /шестдесет и пет/ месеца от издаването, за сумата от 13 567.37 евро. Поръчител по записа на заповед е Е. П. С., което обуславяло неговата солидарната отговорност. С нотариална покана с рег. № 225, том 1, акт № 16 от 19.01.2018 г. на нотариус С.Н., със заверен подпис на изпълнителния директор на дружеството Р.А.Р., с рег. № 758 от 17.01.2018 г. на нотариус Л.Л., изпратена на адреса на издателя, а именно - град С., ул. „Л.К.“ № 26, длъжникът Н. М. Н. е поканена в тридневен от получаването ѝ, да заплати дължимата от нея сума в общ размер на 11 741.51 евро, и е предявен за плащане запис на заповед за посочената сума. Нотариус Н. е удостоверил връчването на поканата на 02.02.2018 г.

В открито съдебно заседание ищецът, редовно призован не изпраща представител. Депозирано е становище, на осн. чл. 143 от ГПК, в което ищецът чрез процесуалния си представител заявява, че поддържа предявения иск и моли за уважаването му. Претендира разноски.

В срока по чл. 131, ал. 1 ГПК са постъпили писмени отговори на исковата молба от ответниците с идентично съдържание, с които се оспорва предявеният иск, като се сочи, че същият е частично недопустим, касателно претенцията на ищеца за присъждане на законна лихва за забава, считано от датата на подаване на заявлението по чл. 417 от ГПК – 26.04.2018 г. до изплащане на вземането, доколкото посоченото не е обективизирано в издадената заповед и е изцяло неоснователен. Сочи, че записът на заповед не е предявен на ответника и съотв. не е настъпила изискуемостта на вземането. Прави се искане и за обявяване на нищожни клаузи от Договора за лизинг от 18.06.2013 г., въз основа на който се претендират сумите от 5 077,46 евро представляваща общ сбор от дължима неустойка за забава в плащане на лизинговите вноски по раздел IV. т. 6.1- от Договора за посочените периоди, както и по отношение на иска за присъждане на сумата от 2 717,55 евро, на основание чл. 92 от ЗЗД и раздел XI, т. 2, във връзка с т. 1 от Раздел XI, във връзка с раздел IX, т.1 от Договора, представляваща обезщетителна неустойка в размер на 20 % от лизинговата цена по Договора. Доколкото от 20.07.2016г. автомобила е върнат на лизингодателя, то се сочи, че за лизингополучателя отпада задължението за заплащане на разходите от 500,69 евро, представлява вноска за „пълно каско“ за 2016г сумата от 190,62 лева, представляваща вноска по задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ за 2016 г. и сумата от 312,02 лева, представляваща данък за МПС за 2016г.

В открито съдебно заседание, проведено пред настоящата инстанция, ответниците, редовно призовани не се явяват и не изпращат представител. Депозирали са писмено становище, в което молят за отхвърляне на исковата претенция. Претендира разноски.

Съдът, като съобрази доводите на страните и събраните писмени доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, намира за установено следното от фактическа

страна:

От приложеното ч.гр.д. № 1174/2018 г. по описа на ШРС се установява, че със заповед № 551/30.04.2018 г. за изпълнение на парично задължение въз основа на документ по чл.417 ГПК, е разпоредено Н. М. Н. - длъжник и Е. П. С.- авалист да заплатят солидарно на кредитора - „Л.К.С.Л.“ ЕАД гр. С. сумата в размер на 11741,51 евро, представляваща част от главница по запис на заповед (цялата в размер на 13567,37 евро), издаден на 18.06.2013 г., в полза на „Л.К.С.Л.“ ЕАД гр. С. с падеж – на предявяване, предявен за плащане на 02.02.2018 год., както и за сумата от 759,29 лева - разноски по делото. Въз основа на заповедта за изпълнение е издаден изпълнителен лист № 796/30.04.2018 год.

На основание издадения изпълнителен лист и заповед за незабавно изпълнение е образувано изпълнително дело N 975/2018 г. при ЧСИ Даниела Златева. Заповедта е връчена на длъжниците, които са подали възражение пред Районен съд - гр. Ш. и са поискали спиране на изпълнението по горното изпълнително дело. С определения № 3586 от 19.12.2018 год. и № 3608/21.12.2018 год., постановени по ч.гр.д. № 1174/2018 год. по описа на Районен съд – Ш., е спряно изпълнението по посоченото изпълнително дело по отношение на двамата длъжници.

Депозирана е частна жалба от Е. П. С. срещу разпореждането за незабавно изпълнение, инкорпорирано в заповед № 551/30.04.2018 г. за изпълнение на парично задължение въз основа на документ по чл.417 ГПК по ч.гр.д. № 1174/2018 г. по описа на ШРС. По подадената частна жалба е било образувано в.ч. гр.д. № 59 по описа за 2019 год. на Ш.ски окръжен съд, като с определение № 106/22.02.2019 год. е отменено атакуваното разпореждане за незабавно изпълнение и е обезсилен издадения изпълнителен лист по отношение на жалбоподателя (при допусната ОФГ в определението, като същият е посочен с фамилно име „Стоянов“ вместо „С.“).

По делото е представен договор за лизинг № 31917, сключен на 18.06.2013 г. между "Л.К.С.Л." ЕАД, от една страна в качеството му на лизингодател и Н. М. Н., от друга страна в качеството ѝ на лизингополучател. По силата на договора на последната е предоставено ползването на лек автомобил марка "Пежо" с ДК № СА, подробно индивидуализиран в Приложение № 1 към договора за лизинг и приемо-предавателния протокол към него. Съгласно т. IV от договора лизинговата цена възлиза на 13587,77 евро, при първоначална вноска в размер на 3000,77 евро. Уговорено е, че останалата част от цената в размер на 10587 евро, от които 9002,28 евро главница и 1584,72 евро – лихва, се изплаща в периода на договора на 60 равни месечни вноски в размер на 176,45 евро, като падежът на първата месечна вноска настъпва на 05.07.2013 год., а на последната – на 05.06.2018 год. Съгласно подточка 6 от т. IV на договора в случай на забава на изплащане на дължимата месечна вноска с повече от 5 дни, лизингополучателят дължи наказателна неустойка в размер на 1% за всеки ден забава върху цялата дължима сума (главница и лихва), считано от първия работен ден след петия. Към договора е приложен и погасителен план - неразделна част от договора. Съгласно подточка 7 от т. IV на договора лизингополучателят се задължава да заплаща също и суми за застраховане на лизинговото имущество, включително застраховка „ГО“ и „Пълно каско“ за целия срок от договора.

На същата дата е сключено и Приложение № 2 - анекс към договора, съгласно който лизингополучателят издава запис на заповед, който обезпечава всички дължими суми.

Приобщен към доказателствения материал на делото е и запис на заповед, издаден на 18.06.2013 г., платим от първата ответница по делото при предявяване — в срок до 65 месеца от издаването, без протест, за сумата от 13 567.37 евро. Като поръчител по записа на заповед е вписан и вторият ответник Е. П. С..

По договора от страна на лизингополучателя са постъпили след заплатената

първоначална вноска от 3000,77 евро плащания – първоначално редовни такива свързани с погасяване на задълженията по договора – до месец август 2015 година, като последната такава е на 05.08.2015 г., след което плащанията са преустановени. Това обстоятелство се установява от представената от ищеца справка за дължими суми и справка за платени суми.

Не е спорно, а и от представения приемо-предавателен протокол се установява, че на 20.07.2016 г. лизинговият автомобил е бил върнат от ответника Н. М. Н. на ищеца, като е констатирано, че предната дясна врата на автомобила е ударена, спукани са 2 гуми, задната броня е пукната, липсват пожарогасител, аптечка, триъгълник, автомобилът бил силно замърсен.

Представена е Нотариална покана с рег. № 225, том 1, акт № 16 от 19.01.2018 г. на нотариус С.Н., със заверен подпис на изпълнителния директор на дружеството Р.А.Р., с рег. № 758 от 17.01.2018 г. на нотариус Л.Л., изпратена на адрес на издателя Н. М. Н., в град С., ул. „Л.К.“ № 26. Видно от същата, нотариус Св.Н. е удостоверил връчването на поканата на 02.02.2018 г. на Н.Д. – сестра на Н. Н., която с Пълномощно, рег.№ 793, нотариално заверено на 30.01.2018 г. от нотариус Веселин Томов, е упълномощена от сестра си да я представлява пред нотариус Св.Н. с рег.№592 с район на действие РС-В.П., като получава документи от нейно име и на нейно име. Не са ангажирани доказателства, че пълномощията от Н.Д. са били оттеглени.

За автомобила е сключена застраховка "Гражданска отговорност" и „Автокасco“, като е заплатен и данък МПС. Ищецът е представил копие от застрахователните полици и доказателства за извършените плащания през 2015 г. и 2016 г.

От приетата по делото съдебно-счетоводна експертиза се установява, че размерът на неплатените лизингови вноски за периода 05.06.2015 год. (датата, към която е била дължима 24 вноска по лизинговия договор) – 20.07.2016 год. възлиза на 3445,81 евро, които се разнасят, както следва: за лизингови вноски – 2390,69 евро, за застраховка каско – 535,73 евро, за застраховка ГО – 200,32 евро, за данък МПС – 319,07 евро. Вещото лице е посочило, че размерът на натрупаните неустойки за забава върхи лизинговите вноски, дължими за периода от 01.05.2015 год. до 31.07.2016 год., начислена от 06.05.2015 год. до 20.07.2016 год., когато е върнал лизинговия автомобил, възлиза на 5077,46 евро. Експертът е посочил, че размерът на обезщетителната неустойка по р. 11, т.2 от Договора, дължима за разваляне на договора по вина на лизингополучателя, е 2717,55 евро. Констатирал е, че по договора са били извършвани плащания в общ размер на 8730,24 евро, с които суми са погасени: 6318,92 евро – главница по договор; 819,86 евро – лихви по договора; 377,15 евро – Данък МПС, такси, регистрация; 1214,31 евро – неустойки. Без неустойката в размер на 1% на ден забава от платените общо 8730,34 евро са погасени реално задължения 8587,33 евро, като остава сума в размер на 142,91 евро. Вещото лице е посочило, че размерът на неплатените лизингови вноски и задължения за Данък МПС и застраховки до 20.07.2016 год., при вариант, че с внесените до момента суми са погасявани задължения, без да се начисляват неустойки, би бил 2231,48 евро.

От приетата по делото допълнителна съдебно-счетоводна експертиза и уточнението на вещото лице в последното по делото открито съдебно заседание, се установява, че са налице допълнително извършвани плащания от страна на ответника, неотчетени при изготвяне на първоначалната ССЧЕ. Установява се, че по договора за лизинг са извършени плащания за периода от 01.06.2013 г. до 31.07.2016 г. в общ размер на 9548,21 евро, с които са погасени: главница по договор -6318,92евро, лихви - 819,86 евро, неустойки - 1214,31 евро, застраховки - 817,78евро /1599.41лв./ и за ДМПС, такси, регистрация- 377,15евро/734,37лв/. Вещото лице е посочило, че сума от 1599.84 лева реално е преведена за погасяване на задължения за ГО и каско. Вещото лице е уточнило, че последното постъпило плащане на лизингова вноска е на 05.08.2015 г.

С оглед така установената фактическа обстановка, съдът достигна до следните правни изводи:

По допустимостта на исковата претенция:

Депозираните в настоящото производство положителни установителни искове са предявени от „Л.К.С.Л.“ ЕАД гр. С. по реда и в срока по [чл. 415, ал. 1 от ГПК](#), на основание [чл. 422, ал. 1 от ГПК](#), след издаване по негово заявление в качеството му на кредитор срещу ответниците Н. М. Н., в качеството ѝ на длъжник и Е. П. С., в качеството му на съдлъжник (авалист), на заповед за изпълнение на парично задължение по [чл. 417 от ГПК](#) № 551/30.04.2018 г. по ч. гр. д. № 1174/2018 г. по описа на ШРС и на изпълнителен лист. С оглед депозираните от длъжниците възражения по чл. 414 от ГПК, на заявителя са дадени указания по чл. 415, ал. 1, т. 1 от ГПК да предяви иск за вземането си.

Исковата претенция е заявена в законоустановения срок, н алище е идентичност на страните по заповедното и по настоящото исково производство, претендира се установяване на главно вземане в размер на 11741,51 евро, което съответства на задължението, посочено в заповедта за изпълнение. Не по този начин, обаче, стои въпросът с предявената претенция за установяване съществуването на вземане за законната лихва за забава, считано от датата на подаване на заявлението, доколкото тази претенция не е присъдена в издадената заповед за изпълнение. Действително, касае се за пропуск на заповедния съд, но видно от материалите по делото, заявителят е получил препис от разпореждането и заповедта за изпълнение още на 07.06.2018 год., запознал се е със съдържанието на съдебните актове, но не е поискал допълване или поправка на очевидна фактическа грешка.

При констатираното частично несъответствие между вземанията /задълженията по заповедта за изпълнение и предявената претенция в производството по [чл. 422 ГПК](#), искът се явява недопустим в тази му част, като производството подлежи на частично прекратяване, тъй като установяване съществуването на вземане извън предмета на издадената заповед за изпълнение се явява процесуално недопустимо.

По основателността на исковата претенция:

Не е спорно, а и от представения договор за лизинг № 31917, сключен на 18.06.2013 г. между „Л.К.С.Л.“ ЕАД, от една страна в качеството му на лизингодател и Н. М. Н., от друга страна в качеството ѝ на лизингополучател, се установява, че между страните е налице валидно облигационно правоотношение. Между страните няма разногласие и по въпроса, че по силата на процесния договор за лизинг на лизингополучателя е предоставено ползването на лек автомобил марка "Пежо" с ДК № СА, като автомобилът е предаден на 24.06.2013 г., съгласно представения приемо-предавателен протокол.

Няма спор, че договорената лизингова цена на автомобила е 13587,77 евро, при първоначална вноска в размер на 3000,77 евро, платена от лизингополучателя.

Страните не оспорват обстоятелството, че на 18.06.2013 г., в гр.С., ответницата Н. М. Н. е издала в полза на „Лизингова къща С. Лизинг“ ЕАД запис на заповед, без протест, платим при предявяване — в срок до 65 месеца от издаването за сумата от 13 567.37 евро, приложен по делото. Записът на заповед е подписан от втория ответник Е. П. С. като авалист за издателя.

В случая не е налице спор между страните относно наличието на конкретно каузално правоотношение (сключеният между ищеца и ответника Н. М. Н. договор за финансов лизинг № 31917 от 18.06.2013 г.), чието изпълнение е обезпечено с издадения запис на заповед.

Между страните е налице спор относно надлежността на предявяването на записа на заповед на ответниците. Първият ответник Н. Н. счита, че връчването на нотариална покана, ведно със записа на заповед, на сестра ѝ не може да бъде счетено за надлежно предявяване на записа на издателя, поради което излага, че изискуемостта не е настъпила. Вторият

ответник Е. С. поддържа становището на първия ответник и допълва, че доколкото записа на заповед не е предявен на издателя, то не е предявен и на него в качеството му на авалист, поради което и по отношение на него не е настъпила изискуемостта на вземането. Ищцовото дружество, от друга страна, моли съда в случай, че счете, че записът на заповед не е предявен на издателя с представената по делото нотариална покана чрез сестрата на първия ответник, да приеме, че същият е предявен с подаването на заявление за издаване на заповед за изпълнение на 27.04.2018 год., във връзка с което е образувано ч.гр.д. № 1174/2018 год. по описа на РС – Ш..

Следва да се отбележи, че за да бъде представеният менителничен ефект редовно от външна страна изпълнително основание, годно въз основа на него да се пристъпи към принудително изпълнение, следва той да е издаден при спазване на изискванията за форма, визиращи в чл. 535 от ТЗ. В процесния запис на заповед се съдържа наименованието "запис на заповед", индивидуализирано е лицето, което е поело задължението да плати с посочване на всички правно индивидуализиращи данни, както и е обективизирано изявлението му като издател, че се задължава "безусловно" да заплати определена сума. Падежът е определен съобразно разпоредбата на чл. 537 вр. чл. 486, ал. 1, т. 1 от ТЗ - на предявяване, в срок до 65 месеца от издаването му. Индивидуализиран е и поемателят, по отношение на който е поето задължение за плащане. Посочени са дата и място на издаване, място на плащане. Налице е и подпис на соченото като издател лице.

Менителничното право допуска поемане на задължение за плащане на валидно възникнало менителнично задължение, наред с останалите задължени лица. Менителничното поръчителство (авалът) е едностранна абстрактна сделка, по силата на която едно трето дееспособно лице, или лице, което вече е задължено по ценната книга (с изключение на акцептанта) се задължава да отговаря солидарно за изпълнението на менителничния дълг на лицето, за което поръчителства. Едностранното писмено волеизявление на поръчителя (авалист) следва да е отразено върху менителничния документ или върху алонжа, като то се изразява с думите "като поръчител" или друг еднакъв по значение израз, като задължително следва да се положи саморъчен подпис от авалиста. В настоящия случай записът на заповед е надлежно авалиран от втория ответник при условията, при които е издаден. Притежавайки изброените и изискуеми съгласно разпоредбата на чл. 535 от ТЗ реквизити, записът на заповед е редовен от външна страна и годен да породи менителнично задължение.

По въпроса дали процесния документ удостоверява подлежащо на изпълнение вземане срещу длъжника, настоящият съдебен състав намира следното:

Падежът на вземането по записа на заповед е поставен в зависимост от предявяването на записа на заповед и за да стане вземането изискуемо, ценната книга следва да е предявена (със срок до 65 месеца от датата на издаването му). В тежест на ищеца е да установи, че записът на заповед е надлежно предявен, т.е., че вземането е станало изискуемо. Ищецът настоява, че с Нотариална покана, адресирана до Н. М. Н., с която е отправено и изявление за разваляне на сключения между него и първия ответник лизингов договор и покана за плащане в тридневен срок на задълженията по договора, е предявил за плащане издаденият от Н. М. Н. и авалиран от Е. П. С. запис на заповед от 18.06.2013 г. за целия размер на сумата от 13 567, 37 евро, като изявлението е отправено преди крайния срок. Видно от извършеното удостоверяване на нотариус С.Н. нотариалната покана е връчена на Н.М.Д. - сестра на длъжника Н. М. Н. на 02.02.2018 г. Навеждат се доводи, че тъй като Н.Д. притежавала пълномощно от сестра си да я представлява пред нотариус Св.Н. с рег.№592 с район на действие РС-В.П., като получава документи от нейно име и на нейно име, то записът на заповед е надлежно предявен на издателя Н. Н. чрез Н.Д. на 02.02.2018 год., с което вземането по записа е станало изискуемо.

Съдът намира становището на ищеца за неправилно, като съображенията за това са следните:

Действително в Търговския закон не е уредена определена форма относно начините на предявяване на запис на заповед, но в съществуващата непротиворечива практика е възприето, че начините и предпоставките за редовно предявяване на запис на заповед с падеж "на предявяване" са: неформално, по всякакъв начин - чрез пощенска или куриерска служба, лично връчване, чрез нотариална покана (арг. от чл. 592, ал. 2 от ГПК), стига да е достигнало до знанието на издателя (лично, не чрез друго) (в този смисъл Определение № 52 от 17.01.2011 г. на ВКС по т. д. № 852/2010 г., II т. о.; Определение № 861 от 3.12.2010 г. на ВКС по ч. т. д. № 899/2010 г., II т. о.; определение № 45 от 13.01.2014 г. по ч. т. д. № 2880/2013 г. на ВКС; решение № 113 от 12.07.2017 г. по т. д. № 640/2016 г. на ВКС, ТК, Първо отделение; Определение № 512 от 3.08.2017 г. на ВКС по т. д. № 650/2017 г., II т. о., ТК; Определение № 75 от 16.02.2018 г. на ВКС по т. д. № 2142/2017 г., I т. о., ТК).

Вярно е, че предявяването би могло да се извърши и с депозиране на исковата молба в съда и надлежното ѝ получаване от ответниците, но ищецът не би могъл да се ползва от издадената заповед за изпълнение и изпълнителен лист, съответно да предяви положителен установителен иск с пр. осн. чл. 422 от ГПК, тъй като съобразно посочената по-горе трайна съдебна практика, която настоящият съдебен състав споделя, към датата на образуване на заповедното производство пред ШРС вземането не е било изискуемо. В тази връзка следва да се има предвид, че непредявяването на запис на заповед в срока за предявяване не рефлектира върху възможността за принудително събиране на вземането от поемателя, ако не е изтекъл срокът по чл. 531, ал. 1 ТЗ. Тригодишният срок на погасителната давност по чл. 531, ал. 1 ТЗ тече от изтичане на срока за предявяване по чл. 487, ал. 1 ТЗ, който в случая е бил 18.11.2018 год. (в този смисъл Решение № 1/01.03.10 г. по т. д. № 520/09 г. на ВКС, II т. о., Решение № 162/02.11.12 г. по т. д. № 1126/12 г. на ВКС, II т. о. и Решение № 162 от 18.12.2015 г. по т. д. № 2514 / 2014 г. на ВКС, I т. о.).

Последователно се възприема в съдебната практика, че запис на заповед с падеж на предявяване, трябва да бъде предявен на издателя, като това е необходимо условие за определяне падежа на задължението и настъпване на изискуемостта на задължението за плащане. Задължението по запис на заповед с падеж на предявяване възниква със самото му подписване, но това не го прави изискуемо от този момент. Издателят отлага изпълнението на задължението си до момента, в който записът на заповед не му бъде предявен за плащане. С извършването на предявяването, до знанието на издателя се довежда и на кого трябва да плати - преди плащането записът на заповед може да е джирисан на друго лице. (в този смисъл Решение № 112 от 23.06.2016 г. по т. д. № 1556 / 2015 г. на ВКС, II т. о.).

Както по-горе беше посочено законът не предвижда определена форма за извършването на предявяването, но то следва да бъде извършено лично на издателя / авалиста по аргумент от разпоредбата на чл. 487, ал.1, вр. чл. 537 от ТЗ, тъй като платецът не би могъл да бъде поставен в забава от момента на предявяването в случай, че предявяването е извършено на трето лице, а от последното не може да се очаква плащане с предявяването. С Определение № 861 от 3.12.2010 г. на ВКС по ч. т. д. № 899/2010 г., II т. о., Т К е оставено в сила определение на Окръжен съд – Пловдив, с което е потвърдено разпореждане на РС - Пловдив, с което е отказано издаване на заповед за изпълнение по чл. 417, т. 9 ГПК по запис на заповед с мотиви за ненадлежно предявяване на менителничния ефект. Върховните съдии в горесцитираното определение са приели, че не е надлежно предявен запис на заповед, с който падежът е уговорен на предявяване за плащане, с отправена от кредитора нотариална покана, съдържаща изявление за предявяване за плащане, връчена на майката на издателя. Прието е, че запис на заповед с уговорен падеж на предявяване, следва да се предяви на

издателя, тъй като съгласно чл. 487, ал. 1 пр. 1, вр. чл. 537 ТЗ, ценната книга на предявяване, е платима с предявяването ѝ, от издателя кредиторът очаква плащане, каквото едва ли ще получи от трето лице, на което се връчва нотариалната покана (майката на издателя) и на издателя кредиторът ще предаде ценната книга, когато получи плащане (тази практика се споделя и в Определение № 584 от 27.06.2012 г. на ВКС по ч. т. д. № 125/2011 г., II т. о., ТК и в Определение № 349 от 04.05.2012 г. по ч. т. д. № 135/2011 г., II т. о.).

Предвид всичко изложено, настоящия съдебен състав намира, че записът на заповед не е бил предявен на издателя с връчването на нотариална покана чрез Н.Д. на 02.02.2018 год.

Доколкото с предявяването се определя падежа на задължението и настъпва изискуемостта на задължението на издателя за плащане, то без надлежно предявяване на запис на заповед на издателя му липсва настъпила изискуемост на задължението и спрямо авалиста (в този смисъл определение № 126 от 31.03.2017 г. на ВКС по гр. д. № 60196/2016 г., II т. о., ГК, (Р. № 162/02.11.2012 г. по т. д. № 1126/2011 г. на II т. о. , Р. № 162/02.11.2012 г. по т. д. № 1126/2011 г. на II т. о. , Решение № 112 от 23.06.2016 г. на ВКС по т. д. № 1556/2015 г., II т. о., ТК).

Липсата на изискуемост на вземането по запис на заповед препятства действията по принудителното му събиране, предприети от ищеца със заявлението за издаване на заповед за изпълнение и изпълнителен лист. Изложеното обосновава извод за неоснователност на предявените срещу ответниците установителни иски, което е предпоставка за отхвърлянето им.

По разноските:

Съобразно изхода на спора, отправеното искане за произнасяне по направените по делото разноски и своевременно представения списък на разноските ищецът следва да бъде осъден да заплати на ответниците сторените съдебно деловодни разноски в настоящото производство, в производството по гр.д. № 276/2019 год. и в производството по в.гр.д. № 229/2022 год. по описа на Ш.ски окръжен съд, в размер, както следва: по гр.д. № 276/2019 год. ищецът следва да бъде осъден да заплати на ответницата Н. Н. разноски в размер на 700 лева (600 лева заплатено адвокатско възнаграждение и 100 лева - депозит за вещо лице по назначената първоначална СТЕ), а на ответника Е. С. – 900 лева (600 лева заплатено адвокатско възнаграждение, 100 лева (депозит за вещо лице по назначената първоначална СТЕ, 200 лева – депозит за вещо лице по назначената допълнителна СТЕ); по в.гр.д. № № 229/2022 год. по описа на Ш.ски окръжен съд ищецът следва да бъде осъден да заплати на ответника Е. С. разноски в размер на 1167,27 лева (222,27 лева държавна такса за въззивно обжалване, 65 лева – държавна такса за въззивно обжалване по депозираните частни жалби, 15 лева – банкови такси и 865 лева – адвокатско възнаграждение). По настоящото гр.д. № 496 по описа за 2022 год. на Районен съд – В.П. разноски не се претендират.

Така мотивиран, Районен съд – В.П.:

РЕШИ:

ОСТАВЯ БЕЗ РАЗГЛЕЖДАНЕ предявеният от „Л.К.С.Л.” ЕАД, с ЕИК, със седалище и адрес на управление: гр. С., бул. „Б.Ш.“ № 459, представлявано по закон от Р.Р. – изпълнителен директор, представлявано по пълномощие от юриск. П. П. срещу Н. М. Н., с ЕГН *****, с адрес – гр.Ш., ул.“М.“ 9, ет.3, ап.8 и Е. П. С., с ЕГН *****, с адрес – гр.Д., ул.“Г.А.М.“№2 положителен установителен иск с правно основание чл. 422, ал. 1, вр. чл. 124, ал. 1 от ГПК, вр. чл. 538, ал. 1 от ТЗ, в частта, в която се иска да бъде признато за установено в отношенията между страните, че ищецът има към ответниците подлежащо на изпълнение вземане за законна лихва за забава върху дължимата главница от 11 741, 51 евро,

считано от датата на подаване на заявлението – 26.04.2018 год. до окончателното изплащане, по заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 417 от ГПК № 551/30.04.2018 г. по ч. гр. д. № 1174/2018 г. по описа на ШРС, като НЕДОПУСТИМ и ПРЕКРАТЯВА производството по гр. д. № 496/2022 г. по описа на Районен съд гр. В елики Преслав в тази част.

ОТХВЪРЛЯ предявения от „Л.К.С.Л.” ЕАД, с ЕИК, със седалище и адрес на управление: гр. С., бул. „Б.Ш.“ № 459, представлявано по закон от Р.Р. – изпълнителен директор, представлявано по пълномощие от юриск. П. П. **срещу** Н. М. Н., с ЕГН *****, с адрес – гр.Ш., ул.“М.“ 9, ет.3, ап.8 и Е. П. С., с ЕГН *****, с адрес – гр.Д., ул.“Г.А.М.“№2 положителен установителен иск с правно основание чл. 422, ал. 1, вр. чл. 124, ал. 1 от ГПК, вр. чл. 538, ал. 1 от ТЗ за признаване за установено, че ответниците дължат солидарно на ищцовото дружество сумата от **11 741, 51 евро**, от които 2390,69 евро - неплатени лизингови вноски по договор за лизинг № 31917/18.06.2013г. за периода от 05.06.2015 год. до 20.07.2016 год., 2717,55 евро - обезщетителна неустойка, уговорена в раздел 11, т. 2 от Договора за лизинг, 5077,46 евро - неустойка за забава, уговорена в раздел 4, т. 6.1 от Договора за лизинг, 1036,42 евро – вноски за застраховка „пълно каско“ за 2015 год. и 2016 год., 391,80 лева (равняващи се на 200,32 евро по курса на БНБ) – вноски за застраховка „Гражданска отговорност“ за 2015 год. и 2016 год. и 624,04 лева (равняващи се на 319,07 евро по курса на БНБ) – дължим данък за МПС за 2015 год. и 2016 год., която сума представлява вземане по запис на заповед, издаден на 18.06.2013 г. от Н. М. Н. и авалиран от Е. П. С. и за която са издадени заповед за незабавно изпълнение № 551/30.04.2018 г. и изпълнителен лист по ч.гр.д. № 1174/2018 г. по описа на ШРС.

ОСЪЖДА „Л.К.С.Л.” ЕАД, с ЕИК ДА ЗАПЛАТИ НА Н. М. Н., с ЕГН ***** сумата от **700 лева**, представляваща сторените по гр.д. № 276/2019 год. по описа на Районен съд – В.П. съдебно деловодни разноси, на основание чл. 78, ал. 3 от ГПК.

ОСЪЖДА „Л.К.С.Л.” ЕАД, с ЕИК ДА ЗАПЛАТИ НА Е. П. С., с ЕГН ***** сумата от **900 лева**, представляваща сторените съдебно деловодни разноси по гр.д. № 276/2019 год. по описа на Районен съд – В.П., както и сумата от **1167,27 лева**, представляваща сторените съдебно-деловодни разноси по в.гр.д. № № 229/2022 год. по описа на Ш.ски окръжен съд, на основание чл. 78, ал. 3 от ГПК.

Решението, в частта, в която производството по делото е частично прекратено, има характер на определение и подлежи на обжалване с частна жалба пред Окръжен съд – Ш. в 7-дневен срок от съобщаването му на страните. В останалата част решението подлежи на обжалване пред Ш.ски окръжен съд, в двуседмичен срок от съобщаването му на страните.

ПРЕПИС от Решението да се връчи на страните, чрез процесуалните им представители.

Съдия при Районен съд – В.П.: _____